

Трунова О. С.,

асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії ННІФ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
<https://orcid.org/0009-0006-6928-8534>

КЛАСИЧНІ ТА НОВАТОРСЬКІ ОБРАЗИ У ПОЕЗІЇ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ ПОЕТЕСИ ЮЙ СЮХУА

Анотація. Стаття присвячена описові біографії сучасної китайської поетеси Юй Сюхуа та аналізу її ключових поетичних творів. У статті розглянуто та проаналізовано класичні та новаторські образи у її творчості. Завдяки образам, які поетеса використовує у своїх віршах, репрезентується її багатий внутрішній світ. Виокремлено особливості образної системи поезій Юй Сюхуа у контексті національної літературної традиції та сучасних тенденцій китайської поезії. У статті досліджено витоки та трансформацію творчості Юй Сюхуа, проаналізовано перші цикли творів під назвою «Погоня за курками на току» (「在打谷场上赶鸡」), вірш, який зробив її популярною – «Я перетну пів Китаю, щоб засинати з тобою» (「穿过大半个中国去睡你」), а також збірку «Місячне сяйво на лівій руці» (「月光落在左手上」). Особливу увагу при аналізі віршів приділено опису образів та їх еволюції. Визначено, що на початку свого творчого шляху Юй Сюхуа приділяла велику увагу опису менталітету скромних селян, таких як вона сама. Селян вона у поетичних творах уособлювала через образи птахів, а саме горобців і шпаків, які люблять клювати зерно. Згодом поетеса починає у віршах виявляти свою жіночність та почуття кохання, але робить це доволі традиційним для китайської літератури способом, репрезентуючи почуття крізь призму природи та навколишнього середовища, уособлюючи свої почуття та настрої такими образами, як весна, квіти, річка, птахи, ніч, світанок тощо. Дослідження підкреслює і новаторські елементи, пов'язані з особистісним досвідом, соціальною чутливістю та експериментами з поетичною формою. У віршах Юй Сюхуа доволі часто підкреслюється її фізична слабкість, тому виникають і специфічні образи на тлі цієї слабкості, як от лікарські трави, цедра апельсина, образ тіла як центру поетичного переживання. Поетеса прямо говорить про біль, бажання та вразливість. Вона транслює власну тілесну реальність, що є рідкісним явищем у китайській поетичній традиції. Таким чином у статті підкреслюється значення поетичного доробку Юй Сюхуа для оновлення образної системи китайської сучасної літератури.

Ключові слова: Юй Сюхуа, образи, китайська поезія, традиція, сучасність, жіночність.

Постановка проблеми. Поезія Юй Сюхуа представляє глибокий інтерес для дослідження. Аналіз художніх образів є джерелом для розуміння напрямку та специфіки її віршованих творів. Фізичні особливості Юй Сюхуа та її походження на початку творчого шляху стають основою її поезії, а з моменту становлення поетеси як жінки змінюється і її поетичний вектор. Юй Сюхуа на різних етапах свого творчого шляху використовує як традиційні, так і сучасні образи

китайської літератури. Особливості її поезій та використання образів досі не були вивчені, тому дослідження є актуальним та дозволяє розкрити специфіку образності та поетичного стилю Юй Сюхуа.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На теренах України творчість Юй Сюхуа ще є недослідженою. У Китаї на сьогодні її вірші стали сенсацією, тому викликають інтерес серед китайських редакторів, дослідників і вчених, таких як Лю Нянь 刘年, Шень Жуй 沈睿, Тан Цінчуань 唐晴川, Їнь Сінью 演新露, Лю Чжень 刘正, Сю Фаньцзін 徐潘婧 тощо. Тан Цінчуань вивчав особливості використання образів у вірші, який став вірусним в інтернеті, «Я перетну пів Китаю, щоб засинати з тобою». Відома розвідка про творчість Юй Сюхуа, а саме про поетичні твори її збірки «Місячне сяйво на лівій руці», належить китайським дослідникам Їнь Сінью та Лю Чженю. Перекладами її поезій англійською мовою займалися Їнь Сінью, Ши Сюцінь 使小琴, Фіона Чже-Лорейн. Брак україномовних літературознавчих досліджень та перекладів віршів видатної поетеси сьогодення Юй Сюхуа сприяє нашому зацікавленню даною темою.

Мета: проаналізувати добірку поетичних творів Юй Сюхуа та виділити образи, які належать до традиційних образів і до образів сучасності.

Виклад основного матеріалу. Юй Сюхуа народилася у 1976 році в селі Хендянь провінції Хебей. При народженні у неї виявили церебральний параліч, що позбавило її можливості вільно рухатися. Після закінчення середньої школи вона вимушена була залишитися вдома в селі. Фізична слабкість спонукала її почати писати вірші, оскільки тільки так вона могла виразити свої емоції та знайти коло для спілкування. У вересні 2014 року у журналі «Поетичний світ» (「诗刊」) у рубриці «Сузір'я Близнюків» (「双子座」) був опублікований її перший цикл з дев'яти віршів під назвою «Погоня за курками на току» (「在打谷场上赶鸡」) та есе «Хиткий світ» (「摇摇晃晃的人间」).

Вірш Юй Сюхуа «Погоня за курками на току» відображає менталітет скромних селян центральної частини Хебею, яких вона порівнює з горобцями та шпаків:

Коли китайці восени збирають рис, перш ніж його пакувати, вони його висушують. В цей час потрібно слідкувати, щоб птахи його не клювали та не крали. Вірш Юй Сюхуа розповідає про низку думок, асоціацій та ідей, які виникли у неї під час споглядання за цим процесом.

Ми бачимо, що перший рядок першої строфи «Тоді я побачила зграю горобців, які прилетіли та озиралися навколо» починається зі слова «тоді». Поетеса використовує назву вірша, як перший рядок, тому читач повинен зрозуміти, що спочатку

在打谷场上赶鸡
然后看见一群麻雀落下来，它们东张西望
在任何一粒谷面前停下来都不合适
它们的眼睛透明，有光
八哥也是成群结队的，慌慌张张
翅膀扑腾出明晃晃的风声
它们都离开以后，天空的蓝就矮了
在这鄂中深处的村庄里
天空逼着我们注视它的蓝
如同祖辈逼着我们注视内心的狭窄和虚无
也逼着我们深入九月的丰盈
我们被渺小安慰，也被渺小伤害
这样活着叫人放心
那么多的谷子从哪里而来
那样的金黄色从哪里来
我年复一年地被赠予，被掏出
当幸福和忧伤同呈一色，我乐于被如此搁下
不知道与谁相隔遥远
却与日子没有隔阂

Погоня за курками на току
Тоді я побачила зграю горобців, які прилетіли та озиралися навколо
Негоже зупинятися перед кожним зернятком рису
Їхні очі світлі та яскраві
Птахи майни також прилетіли вирієм
Помах крил вивільняє яскравий звук вітру
Після того, як вони полетіли, блакитне небо одразу стало ближче
У цьому селі глибоко в центральній частині Хубею
Небо змушує нас дивитися на його блакить
Так само як і наші предки змушували нас дивитися на обмеженість
та порожнечу у наших серцях
Це також змушує нас заглибитися у щедрість вересня
Нас втішають дрібниці, але вони також і ранять нас
Таке життя комфортне для людей
Звідки береться все це зерно
Звідки береться цей золотий колір
Мене вкривають дарами рік за роком
Коли щастя та смуток одного кольору, я ніби на половині шляху
Я не знаю, хто далеко від мене
Але з кожним днем між нами менше прірва

курей прогнали на току, а потім вже прилетіла зграя горобців, тож перший рядок тісно пов'язаний із назвою. Птахи у вірші символізують людські бажання, а рис – спокусу, а коли люди поборють спокусу, їхні серця стають чистішими, і «*блакитне небо одразу стало ближче*». Перша частина вірша дає нам зрозуміти, що його назва вірша почуття та переживання, пов'язані із боротьбою з надмірними бажаннями у серці та спокусою: «*У цьому селі глибоко в центральній частині Хубею/Небо змушує нас дивитися на його блакить*».

Основним лейтмотивом цього поетичного твору являється демонстрація звичайного фермерського життя та працьовитості фермерів. Головні герої вірша – горобці та шпаки, яких поетеса ніби виправдовує за їхнє спокійне життя. У другій частині вірша Юй Сюхуа намагається заспокоїти себе, що життя на фермі в селі є спокійним, плине за течією, і те, що вона й досі живе на фермі, а не у місті, на користь для душі та серця: «*Я не знаю, хто далеко від мене/Але з кожним днем між нами менше прірва*».

Редактор журналу «Поетичний світ» Лю Нян (刘年) так коментує поезію Юй Сюхуа: «Її слова цілісні, сповнені ваги та сили». Також він назвав її стиль письма «стилем Сюхуа»,

穿过大半个中国去睡你
其实，睡你和被你睡是差不多的，无非是
两具肉体碰撞的力，无非是这力催开的花朵
无非是这花朵虚拟出的春天让我们误以为生命被重新打开
大半个中国，什么都在发生：火山在喷，河流在枯
一些不被关心的政治犯和流民
一路在枪口的麋鹿和丹顶鹤
我是穿过枪林弹雨去睡你
我是把无数的黑夜摺进一个黎明去睡你
我是无数个我奔跑成一个我去睡你
当然我也会被一些蝴蝶带入歧途
把一些赞美当成春天
把一个和横店类似的村庄当成故乡
而它们
都是我去睡你必不可少的理由

який має невимушене та емоційне письмо без прикрас, чого достатньо, щоб вразити світ, а вчений Шень Жуї назвав поетесу «китайською Емілі Дікінсон» [1].

Насьогодні Юй Сюхуа створила понад 2000 віршів, основними темами яких є кохання, сімейне життя, жага до життя та свободи. Тема сімейної прихильності та кохання в поезії зародилася від того, що її кохання так і не розквітло, оскільки батьки віддали Юй Сюхуа заміж у 19-річному віці без її згоди, а жага до свободи походить від самого її місця народження на фермі, з якої вона й досі не виїхала.

Сама поетеса так описує своє життя із фізичною особливістю: «Цю долю не можна змінити, однак жодна людина не прийняла б її з радістю.» Проте вона знайшла радість в житті – поезію. «Коли життя монотонне та нудне, має бути щось, що дає тобі якусь надію на життя, це і є поезія. Смуток – головна тема мого життя. Легше писати вірші, коли мені сумно, але я не трагічна поетеса. Я також пишу вірші, коли я щаслива.» [2]

Велику популярність Юй Сюхуа приніс вірш під назвою «Я перетну пів Китаю, щоб засинати з тобою» («穿过大半个中国去睡你»). Він був написаний у жовтні 2014 року та став вірусним в інтернеті:

Я перетну пів Китаю, щоб засинати з тобою
Насправді, засинати з тобою
Це та сила, що дає квітці розквітнути
Це ні що інше, а вигадана весна, яка помилково змушує нас вірити
Що доля знову відкрила обійми
У більшій частині Китаю відбувається багато чого: вивергаються вулкани,
висихають річки
Не дбають про політичних в'язнів і біженців
Олені та уссурійські журавлі під дулом пістолета
Я пройшла крізь град куль, щоб засинати з тобою
Я пережила багато темних ночей, щоб зустріти світанок та засинати з тобою
Звичайно, що метелики зводять мене з розуму
І трохи здивована весною
Вважаю село Хендянь своєю Батьківщиною
Через всі ці причини я мушу засинати з тобою

У вірші поетеса демонструє свою жіночність, але не обмежується лише цим. Вона інтегрує піклування про природу та навколишнє середовище, довкілля та людську природу у власний життєвий досвід [3, с. 129].

У другому та третьому рядку вірша можна побачити класичні образи китайської поезії, такі як «квіти» та «весна», які символізують розквіт сил, початок життя, нове начало. Проте Юй Сюхуа пише, що це «*помилкова весна*» на тлі соціальних

перетворень та варварства, байдужості світу, переваги матеріальних бажань. Таким чином поетеса створює парадоксальний простір, де демонструє і своє прагнення до нормального життя та кохання, а не виживання.

У 2015 році Юй Сюхуа опублікувала свою першу збірку віршів під назвою «Місячне сяйво на лівій руці» («月光落在左手上»), яка була розпродана за одну ніч і стала найпопулярнішою книгою поезії в Китаї за тридцять років [4]. Нижче розглянемо визначні вірші збірки. Вірш «Ранній зимовий вечір» («初冬的傍晚») демонструє боротьбу поетеси з хворобою та стражданнями:

初冬的傍晚
阳光退出院子，退得那么慢
其间还有多次停顿，如同一种哽咽
北风很小，翻不起落在院子里的杨树叶儿
炉子上的一罐药沉闷地咕嘟，药味儿冲了出来
击打着一具陈旧的病体
她蹲在院子里，比一片叶子更蜷曲
身体里的刀也蜷曲起来
她试着让它展开，把一块陈年的爱割掉
这恶疾，冬天的时候发炎严重
光靠中药，治标不治本
但是她能闻出所有草药的味儿
十二种药材，唯独“当归”被她取出来
扔进一堆落叶

трюється взимку, підкреслюючи суворе середовище навколо. Зима та холодна погода лише підсилюють її самотність. Далі поетеса пише, що вона відчуває запах усіх дванадцяти лікарських трав, натякаючи, що добре знається на ліках від частого їх вживання, а також у передостанньому рядку Юй Сюхуа використовує омоніми: з дванадцяти лікарських трав вона взяла лише «Анжеліку китайську». Фраза «当归» в китайській мові має два варіанти перекладу, а саме «Анжеліка китайська» (лікарська трава для жінок) та «повертатися». У першій половині вірша поетеса говорить про старе кохання, «шматок якого вона намагалася відрізати», а наприкінці вірша вона «викидає траву в опале листя», таким чином даючи читачу зрозуміти, що це кохання вже не повернеться до неї [5, с. 74]. Цей вірш втілює боротьбу поетеси з хворобливим життям та нещасливим

我爱你
巴巴地活着，每天打水，煮饭，按时吃药
阳光好的时候就把自己放进去，像放一块陈皮
茶叶轮换着喝：菊花，茉莉，玫瑰，柠檬
这些美好的事物仿佛把我往春天的路上带
所以我一次次按住内心的雪
它们过于洁白过于接近春天

在干净的院子里读你的诗歌
这人间情事恍惚如突然飞过的麻雀儿
而光阴皎洁
我不适宜肝肠寸断
如果给你寄一本书，我不会寄给你诗歌
我要给你一本关于植物，关于庄稼的
告诉你稻子和稗子的区别

告诉你一棵稗子提心吊胆的
春天

Цей вірш описує нелегкий період у житті поетеси: *сонце відступає з двору, запах ліків, ніж у тілі, хвороба* – це все турбує її тіло та душу. У першій строфі Юй Сюхуа описує зимовий вечір і згасаюче сонячне світло, що надає початку вірша меланхолічних настроїв. У другій строфі поетеса описує кипіння ліків на плиті, що демонструє її реальну боротьбу з хворобою. У третій строфі Юй Сюхуа порівнює своє тіло з ножом у ньому із зів'ялим зимовим листям, що розкриває її фізичну слабкість з дитинства. Проте вона намагається витягнути цей ніж, щоб врятувати себе та звільнитися від болю та старого кохання. У четвертій строфі Юй Сюхуа наголошує, що хвороба загос-

Ранній зимовий вечір
Сонце відступає з двору, так повільно
В цей час багато пауз, неначе перехопило дух
Слабкий північний вітер не зміг здути тополине листя на подвір'ї
Банка з ліками на плиті глухо забулькала, вирує запах ліків,
Що б'є старе тіло
Вона згорнулася калачиком у дворі, неначе лист
Ніж у тілі також згорнувся
Вона намагалася витягнути його та відрізати шматок старого кохання
Ця хвороба запалюється взимку
Китайська медицина лише лікує симптоми, а не першопричину
Але вона відчуває запах усіх трав
З дванадцяти лікарських трав вона взяла лише «Анжеліку китайську»
І кинула її в купу опалого листя

коханням. Незважаючи на всі труднощі, Юй Сюхуа бореться та залишається сильною у цій боротьбі.

Поетичний твір «Я тебе кохаю» («我爱你») описує повсякденне життя Юй Сюхуа, спроби щось у ньому змінити та віру в кохання:

У цьому вірші використовується велика кількість образів, як синонімічних один до одного, так і суперечливих. Вірш поділено на три частини. У першій частині описується повсякденне життя та прагнення робити буденні речі під весняним сонцем. Це все радує поетесу, оскільки їй з дитинства було важко робити рутинні справи через хворобу. Свою фізичну слабкість вона підкреслює образом цедри апельсина, оскільки це є лікарським інгредієнтом у китайській традиційній медицині. У другій частині вірша настрої Юй Сюхуа теж позитивні, оскільки

Я тебе кохаю
Живу на повну, ходжу за водою, готую, приймаю вчасно ліки
Коли світить сонце, поринаю в нього, немов цедра апельсину
П'ю чай то хризантеми, то жасмину, то троянди, то лимону
Ці прекрасні речі ніби ведуть мене дорогою весни
Тож я знов і знов притискаю сніг у серці
Він занадто білий та близький до весни
Читаю твої вірші на чистому подвір'ї
Кохання неочікуване, як і горобець, що пролетів повз
І час плине яскраво
Я не хочу мати розбите серце
Якщо я відправлю тобі книгу, то не відправлю віршів
Я хочу подарувати тобі книгу про рослини та посіви
Розповісти тобі різницю між рисом і просом
Розповісти тобі про весну, де бур'ян тремтить

вона читає вірші на чистому подвір'ї, ця «чистота» символізує справжнє кохання [6, с. 49]. Це почуття настільки прекрасне, що вона «знов і знов притискає сніг у серці», демонструючи пригнічення хвилювання у її душі. З очікуванням кохання навіть «час плине як сажо». У третій частині поетичного твору авторка хоче «розповісти тобі про весну». Ця фраза символізує очікування цього справжнього кохання та віру в нього, ніби ідеалізує його. В той же час авторка рядком «Я хочу подарувати тобі книгу про рослини та посіви» підкреслює практичність кохання. В останньому рядку вірша ми бачимо образ бур'яну, що символізує боязку Юй Сюхуа, яка боїться критики суспільства, кохання та розчарування в надії на щастя, тому вона і хоче «розповісти тобі про весну, де бур'ян тремтить». Поетеса у вищенаведеному вірші використала багато контрастів, як от сонячне світло та цедра апельсину, весна та зимовий сніг, рослини та посіви. Цей прийом допомагає читачеві ще яскравіше візуалізувати образи вірша.

Такий вид поезії є унікальним колоритом Юй Сюхуа. Вона репрезентує кохання доволі стриманим чином, не втрачаючи при цьому глибини емоцій. В її поезії є як класичні, так і новаторські образи, які символізують її особисте життя та емоції [7, с.101]. Загалом поезія Юй Сюхуа є суб'єктивною та базується на роздумах про її життя.

Висновки. Популярність поетеси зумовлена її загадковістю. Справжнє життя Юй Сюхуа перетинається з поетичним, основа її віршів – її фізично слабке тіло та поранена душа. Мова її віршів чуттєва та невимусовно проста, а образи походять із самого життя та виглядають простими та зрозумілими. Вірші Юй Сюхуа мають свої унікальні риси, особливо у виборі художньої концепції. Вони сповнені вільних і ширих емоцій, зворушливі та захоплюючі. Зміст віршів поетеси завжди обертається навколо сім'ї, кохання та прагнення до свободи у зовнішньому світі. Її творчість вирізняється органічним синтезом класичних мотивів китайської поетичної традиції (природа, гармонія людини і світу, символіка пори року, квітів тощо) із модерними темами внутрішньої саморефлексії, жіночої ідентичності та психологічної вразливості. Юй Сюхуа продовжує працювати над власними поетичними творами, тож цікавим буде подальше спостереження її вибору тематики поезій та художніх образів.

Література:

1. “秀华体”：穿过大半个中国去撩拨你.URL: <http://opinion.people.com.cn/n/2015/0122/c159301-26427229.html> (дата звернення: 21.10.2025)
2. 图片故事：诗人余秀华. URL: http://photo.china.com.cn/news/2015-01/19/content_34592775_6.htm (дата звернення: 25.10.2025)
3. 唐晴川, 汤雪莹. 底层经验的诗性表达-余秀华诗歌解读 // 当代文坛. 2015. №6. 128-129页.
4. Yu Xiuhua. Moonlight Rests on My Left Hand. Guilin: Guangxi Normal University Press, 2015. 160 p.

5. Yan Xinlu. Four Poems by Yu Xiuhua // Transference. 2018. Vol. 6, no. 1. P. 74.
6. 刘正伟作. 新诗创作与评论 // 成都. 四川大学出版社. 2021. №7. 49-50页.
7. 徐瑞婧. 余秀华“我爱你”的意象解析 // 青年文学家. 2021. №21. 100-101页.

Trunova O. Classic and innovative images in the poetry of contemporary Chinese poet Yu Xuhua

Summary. The article is devoted to the description of the biography of the contemporary Chinese poet Yu Xuhua and the analysis of her key poetic works. The article examines and analyzes classical and innovative images in her work. The images used by the poet in her poems represent her rich inner world. The article highlights the distinctive features of Yu Xuhua's imagery system in the context of the national literary tradition and contemporary trends in Chinese poetry. It explores the origins and transformation of Yu Xuhua's work, analyzes her first cycle of poems entitled “Chasing Chickens on The Threshing Floor” (“在打谷场上赶鸡”), the poem that made her popular – “I Will Cross Half of China to Sleep with You” (“穿过大半个中国去睡你”), as well as the collection “Moonlight Falls on the Left Hand” (“月光落在左手”). Particular attention in the analysis of the poems is paid to the description of images and their evolution. It has been determined that at the beginning of her creative career, Yu Xuhua paid great attention to describing the mentality of modest peasants, such as herself. She personified peasants in her poetic works through images of birds, such as sparrows and starlings, which like grain. On the next stage of her poetic life poetess began to reveal her femininity and feelings of love in her poems, but she did so in a manner quite traditional for Chinese literature, representing her feelings through the prism of nature and the environment, personifying her feelings and moods with images such as spring, flowers, rivers, birds, night, dawn etc. The article is also highlights innovative elements related to personal experience, social sensitivity and experimentation with poetic form. Yu Xuhua's poems often emphasize her physical weakness, which gives rise to specific images because of this weakness, such as medical herbs, orange peel and the image of the body as the center of poetic experience. The poet speaks directly about pain, desire and vulnerability. She conveys her own physical reality, which is a rare phenomenon in the Chinese poetic tradition. The findings emphasize the significance of Yu Xuhua's poetic works for the renewal of the imagery system of contemporary Chinese literature.

Key words: Yu Xuhua, images, Chinese poetry, tradition, modernity, femininity.

Дата першого надходження рукопису
до видання: 23.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису
після рецензування: 24.11.2025

Дата публікації: 30.12.2025